

EU:n uusi rakennustuoteasetus valmistuu 2024

Paloseminaari – Paloturvallisuus ja standardointi 6.2.2024

Kirsi Martinkauppi

Hallitusneuvos, Rakennukset ja rakentaminen -yksikön johtaja

Voimassa olevan rakennustuoteasetuksen ongelmia:

1. Ongelmat harmonisoitujen tuotestandardien käytössä:

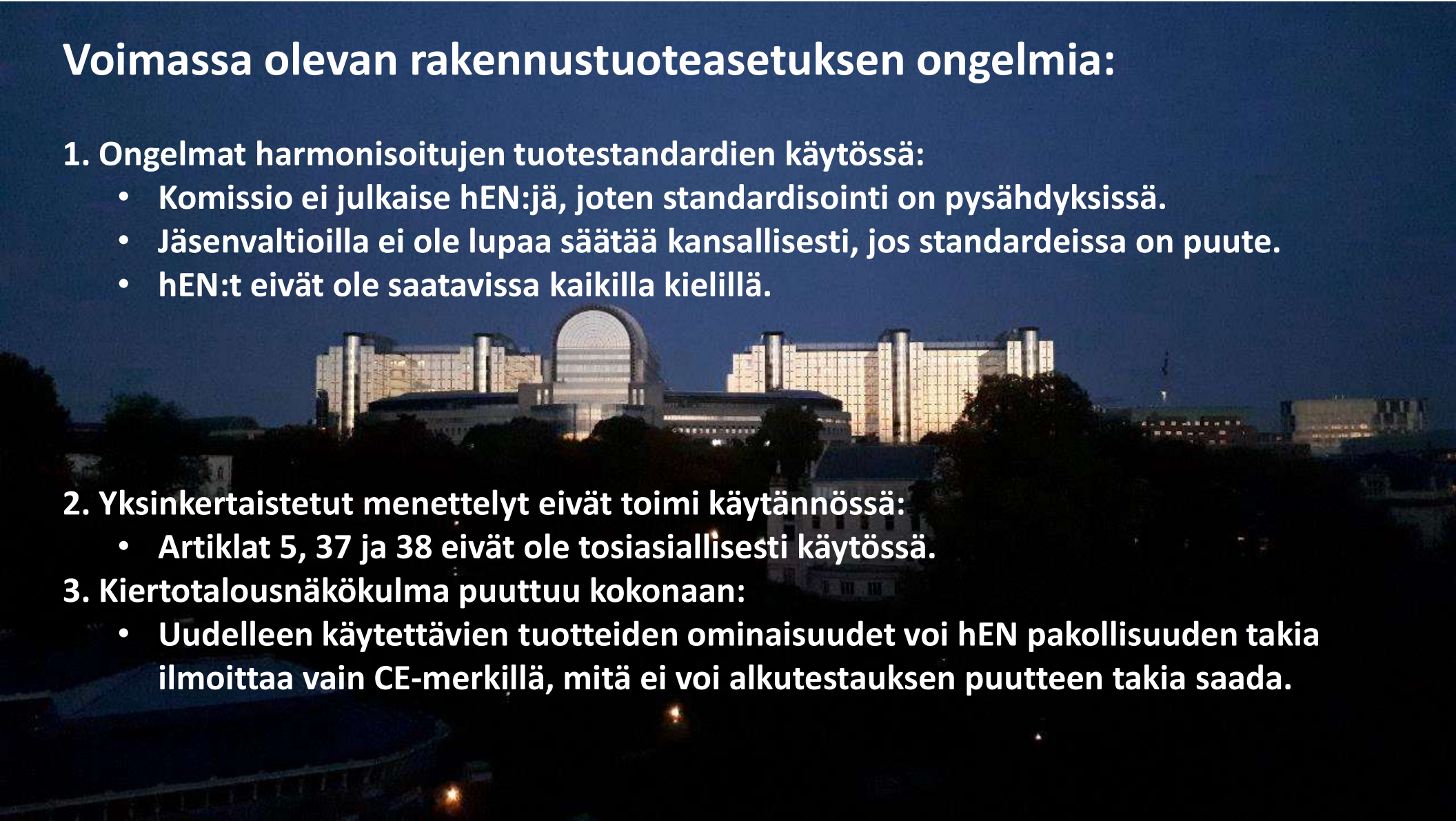
- Komissio ei julkaise hEN:jä, joten standardisointi on pysähdyksissä.
- Jäsenvaltioilla ei ole lupaa säätää kansallisesti, jos standardeissa on puute.
- hEN:t eivät ole saatavissa kaikilla kielillä.

2. Yksinkertaistetut menettelyt eivät toimi käytännössä:

- Artiklat 5, 37 ja 38 eivät ole tosiasiallisesti käytössä.

3. Kiertotalousnäkökulma puuttuu kokonaan:

- Uudelleen käytettävien tuotteiden ominaisuudet voi hEN pakollisuuden takia ilmoittaa vain CE-merkillä, mitä ei voi alkutestauksen puutteen takia saada.

The image shows three European Union flags flying on tall poles in the foreground. In the background, a large building is under construction, with its steel and concrete framework visible. The sky is blue with some light clouds.

Neuvoston päätelmät Kiertotalous rakennusalalla 14653/19

- Rakennustuoteasetuksen liitteen maininta luonnonvarojen kestävästä käytöstä on sisällytettävä harmonisoiuihin tuotestandardeihin.
- Rakennustuotteen ominaisuudet on voitava ilmoittaa tavalla tai toisella, vaikka standardissa olisi kyseisiä ominaisuuksia koskeva puute.
- Rakennustuotteiden uudelleenkäytön on lähdettävä vapaaehtoiselta pohjalta.
- Turvallisuus ja terveellisyys ei saa vaarantua rakennustuotteiden uudelleenkäytössä eikä käytettäessä kierrätetystä materiaalista valmistettuja tuotteita.
- Rakennustuotteiden kierrätys ja uudelleenkäyttö ei ratkea ainoastaan rakennustuoteasetuksen muutoksella, vaan siihen liittyvä muu EU-lainsäädäntö on myös otettava huomioon.
- Kannustetaan olemassa olevien standardien EN 15804 (EPD = environmental product declaration) ja EN 15978 (Assessment of environmental performance of buildings) käyttöön.
- Tärkeää on edistää elinkaariajattelua ja modulaarista suunnittelua sekä Level(s):in, GPP:n (Green Public Procurement) ja EU:n Construction and Demolition Waste Management Protocol:in käyttöä.
- Päätelmät sisältävät lisäksi listan asioita, joita komissio voi harkita ja joiden väliltä se voi valita konkreettiseksi toimenpiteiksi rakennustuoteasetusta valmisteltaessa.

Uudistuksen keskeiset tavoitteet

- ✓ *Parantaa sisämarkkinoiden toimintaa rakennustuotteiden osalta*
- ✓ *Edesauttaa rakennustuotteiden kestävyyttä & vihreän ja digitaalisen siirtymän toteutumista*
- ✓ *Tuo rakennustuotteiden tuotevaatimukset jotka parantavat terveyden, turvallisuuden ja luonnon suojelua, ja ovat linjassa ekosuunnitteludirektiivin kanssa*

Requirements
for greener and
safer construction
products

Improved digital
product information
for citizens,
businesses and
others

Easier delivery of
harmonised standards
on the performance
of construction
products

Rules to facilitate
innovative business
models such as 3D
printing

CPR tulossa voimaan 2024

- Sopu trilogissa 13.12.2023
- Neuvoston Coreper hyväksyi tekstin 31.1.2024
- Ensimmäinen teksti juristilingvisteille 7.2.2024
- Parlamentin IMCO-valiokunta 23.2.2024
- Parlamentin täysistunto todennäköisesti huhtikuussa

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

3D-tulostus

- 3D-tulostusta koskeva sanamuoto on sisällytetty valmistajien määritelmiä ja velvoitteita koskeviin artikkeleihin.
- 3D-tulostus on vain yksi tapa valmistaa rakennustuotteita.
- Resitaali 52:
 - Jotta vältettäisiin tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden kiertäminen tapauksissa, joissa tuotantoteknologiaan, esimerkiksi 3D-tulostukseen, voisi liittyä useita eri toimijoita, jotka osallistuvat rakennustuotteen, esimerkiksi 3D-tietoaineistojen, suunnitteluun ja valmistukseen, on tarpeen määrittellä valmistajan rooli selvästi. Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka tuottaa esimerkiksi 3D-tulostamalla rakennustuotteen, olisi otettava tämän asetuksen mukainen vastuu koko tuotteesta, paitsi jos joku muu henkilö saattaa tuotteen markkinoille hänen nimellään tai tavaramerkillään tai joka ottaa vastuun tuotetta antamalla suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen.

CPR Acquis Expert group

- Artikla 3 a
- Jäsenvaltioiden nimeämät asiantuntijat, eurooppalaisten standardointijärjestöjen ja asiaankuuluvien eurooppalaisten sidosryhmien järjestöjen edustajat.
- Jäsenvaltioiden on ilmoitettava perusominaisuudet, joita ne tarvitsevat tuoteperheeltä tai -luokasta, sekä arviointimenetelmät, kynnyksarvot tai suoritustasoluokat sekä tuotevaatimukset, joita he pitävät tarpeellisina.
- Kun jäsenvaltiot ilmoittavat sääntelytarpeistaan komissiolle, komissio sisällyttää ne tai perustelee, miksi se ei ole mahdollista.

Harmonisoitu alue

- Kompromissitekstissä 7 artiklaan lisättiin ”harmonisoitu alue” käsite, joka kattaa kaikki yhdenmukaistetun teknisen eritelmän kattamat rakennustuotteet.
- Jäsenvaltioiden on noudatettava harmonisoitua aluetta.
- Poikkeuslausekkeen avulla jäsenvaltiot voivat kuitenkin määritellä kansallisia vaatimuksia ominaisuuksille, joita ei säännellä harmonisoiduissa teknisissä eritelmissä.
- Toteutetusta toimenpiteestä on ilmoitettava vakiomenettelyä noudattaen (TRIS – direktiivi 2015/1535).
- Tältä osin kompromissiteksti on suurelta osin linjassa neuvoston tekstin kanssa. Tiettyjä osia on mukautettu kompromissin saavuttamiseksi, kuten Single Digital Gateway:n puitteissa annettua säännöstä, jonka soveltaminen on nyt rajoitettu yhdenmukaistetun vyöhykkeen soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin.

Harmonisoitu alue ja kansalliset vaatimukset

- Artikla 7
- Harmonisoidut tekniset eritelmät muodostavat harmonisoidun alueen.
- Uusien tuotteiden harmonisoituja teknisiä eritelmiä sovelletaan kolmansista maista peräisin oleviin käytettyihin tuotteisiin, ellei harmonisoiduissa teknisissä eritelmissä nimenomaisesti määrätä käytettyjä tuotteita koskevia sääntöjä.
- Harmonisoitu alue ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen määrittellä kansallisia vaatimuksia sellaisten tuotteiden käytölle, joihin sovelletaan harmonisoituja teknisiä eritelmiä. Kaikkien tällaisten kansallisten vaatimusten arviointi- ja todentamismenetelmien ja -järjestelmien on oltava sovellettavien harmonisoitujen teknisten eritelmien mukaisia.

Harmonisoitu alue ja kansalliset vaatimukset

- Pakottavista terveyteen, turvallisuuteen tai ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä ja välittömien sääntelytarpeiden huomioon ottamiseksi jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti harmonisoituun alueeseen kuuluvan harmonisoidun teknisen eritelmän puutteesta.
- Komission on kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksesta joko tehtävä lupaehdotus tai ilmoitettava perusteensa kansallisen toimenpiteen hylkäämiselle.
- Komissio toimittaa asian viipymättä CPR Acquis expert -ryhmälle konsultaatiota varten.

Declaration of Performance and Conformity

- Niiden tuotteiden osalta, jotka kuuluvat harmonisoidun standardin tai täytäntöönpanosäädöksen piiriin, komissio voi antaa delegoituja säädöksiä pakollisten tuotevaatimusten vahvistamiseksi.
- Näiden tuotteiden vaatimustenmukaisuus sekä tuotteiden suoritustaso ilmoitetaan yhdessä suoritustaso- ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa.

Declaration of performance and conformity (DoPC)

- Artikla 9
- Jos tuotetta koskee 4 tai 4 a artiklan mukaisesti hyväksytty harmonisoitu tekninen eritelmä, valmistajan on läpäistävä liitteessä V esitetty sovellettava arviointi- ja todentamisjärjestelmä ja laadittava suoritus- ja vaatimustenmukaisuusvakuutus ennen kuin tällainen tuote saatetaan markkinoille.
- Jos tuotetta koskee 5 artiklan mukaisesti hyväksytty harmonisoitu tekninen eritelmä, valmistajan on myös varmistettava, että tuote on sovellettavien tuotevaatimusten mukainen, jotka on määritelty delegoiduilla säädöksillä.
- Sellaisen tuotteen valmistaja, joka ei kuulu minkään harmonisoidun teknisen eritelmän piiriin, voi antaa suoritus- ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksen asiaankuuluvan eurooppalaisen arviointiasiakirjan ja eurooppalaisen teknisen arvioinnin mukaisesti.

Poikkeukset DoPC:n laatimisesta

- Artikla 10
- Tuote on valmistettu yksittäin tai mittatilaustyönä ja se täyttää kaikki seuraavat ehdot:
 - (i) Sitä ei ole valmistettu sarjatuotantona
 - (ii) Se on valmistettu erityistilauksen johdosta
 - (iii) Tuotteen valmistaja vastaa myös yksittäisen tuotteen asennuksesta ja
 - (iv) se on sovellettavien kansallisten määräysten mukainen ja tehty rakennustyön turvallisesta toteuttamisesta vastaavien henkilöiden valvonnassa.
- Tuote on valmistettu kansallisten vaatimusten mukaisesti ei sarjatuotantona tavalla, joka soveltuu yksinomaan kulttuuriperinnön säilyttämiseen, ja tuotteella kunnostetaan asianmukaisesti rakennuskohdetta, jotka on virallisesti suojeltu osana nimettyä ympäristöä tai sen erityisten arkkitehtonisten tai historiallisten ansioiden vuoksi.

DoPC:n sisältö

- Artikla 11
- DoPC:n on sisällettävä tiedot tuotteen ekologisesta kestävydestä sen elinkaaren aikana.
- Suoritustason on sisällyttävä käytetyt tai todennäköisimmin käytettävät pakkaukset, ja ne on laskettava käyttämällä Euroopan komission verkkosivustolta saavalla ohjelmistolla.

Valmistajien ympäristövelvoitteet

- Valmistajien ympäristövelvoitteiden osalta kompromissitekstistä poistetaan 22 artikla ja annetaan komissiolle 21 artiklan kautta valtuudet hyväksyä varaosia ja kestävyysmerkintöjä koskevia delegoituja säädöksiä.
- Valtuutus, joka sisältää velvollisuuksia ottaa takaisin ylijäämätuotteita ja laajennettu valmistajan vastuu, on poistettu yhdessä 22 artiklan kanssa, ja ne on nyt sisällytetty uudelleentarkastelulausekkeeseen osana komission tulevaa arviointia.
- Mitä tulee ennalta määriteltyjen ympäristöominaisuuksien ilmoittamiseen liitteessä I.2, kompromissiteksti laajentaa pakollisten indikaattorien määrää, mutta tarjoaa myös enemmän joustavuutta antamalla viranomaisille ja taloudellisille toimijoille enemmän aikaa mukautua ja mukautua kustannuksiin.

Muut merkinnät

- Artikla 18
- Muita merkintöjä kuin CE-merkintää saa kiinnittää tuotteeseen vain, jos ne eivät osoita, että tuotteen suoritusastoa sovellettavien harmonisoitujen teknisten eritelmien kattamien perusominaisuuksien osalta on pitänyt arvioida toisin kuin tämän asetuksen mukaisesti.
- Virallisesti tunnustettu I-tyyppin ympäristömerkki (ISO 14024) voidaan kiinnittää tuotteeseen, jos ne täyttävät 1 alakohdan vaatimukset.
- Tuotteeseen voidaan kiinnittää 1 kohdan mukaisesti sallittuja merkintöjä ja muita unionin lainsäädännössä säädettyjä merkintöjä, jos ne eivät heikennä CE-merkinnän näkyvyyttä, luettavuutta ja merkitystä.

Valmistajan velvollisuudet

- Artikla 21
- Valmistajan on asetettava saataville 81 b artiklan mukainen digitaalinen tuotepassi 81 a artiklan mukaisen rakennusalan digitaalisen tuotepassijärjestelmän kautta
- Varmistaakseen sellaisten varaosien saatavuuden, joita ei yleisesti ole saatavilla markkinoilla, komissio voi täydentää tätä asetusta delegoiduilla säädöksillä ja täsmentää tiettyjen tuoteperheiden ja -luokkien osalta valmistajia koskevan velvoitteen asettaa saataville varaosat, joita ei yleisesti ole saatavilla heidän markkinoille saattamiinsa tuotteisiin.
- Tämän velvoitteen alaisten valmistajien on tarjottava varaosat kohtuullisen lyhyellä toimitusajalla, kohtuulliseen ja syrjimättömään hintaan ja ilmoitettava tästä saatavuudesta.

Yksinkertaistetut menettelyt

- Tyypitestausten ja tyypilaskennan korvaaminen (64 artikla)
- Yksinkertaistetut menettelyt mikroyrityksille (65 artikla)
- Räätelöidyt muut kuin sarjatuotteet (66 artikla)
- Toisen ilmoitetun laitoksen suorittaman arvioinnin ja todentamisen tunnustaminen (artikla 67)

Vihreät julkiset hankinnat

- Komissio hyväksyy delegoituja säädöksiä, joissa määritellään rakennustuotteiden pakolliset ekologisen kestävyysvaatimukset.
- Hankintamenettelyt, jotka kuuluvat direktiivien 2014/24/EU tai 2014/25/EU soveltamisalaan, kun sopimuksissa edellytetään rakennustuotteiden ekologisen kestävyysvaatimusten vähimmäistasoa niiden perusominaisuuksien osalta, jotka kuuluvat yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien piiriin, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on sovellettava pakollisia ekologisen kestävyysvaatimuksia.
- Tämä ei estä hankintaviranomaisia ja hankintayksiköitä perustamasta:
 - a) kunnianhimoisempia ympäristön kestävyysvaatimuksia koskevia vaatimuksia; tai
 - b) ympäristön kestävyysvaatimuksia koskevia lisävaatimuksia, jotka liittyvät muihin perusominaisuuksiin kuin 1 alakohdassa tarkoitettuihin ominaisuuksiin.

Vihreät julkiset hankinnat

- Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat poikkeuksellisesti päättää olla soveltamatta 1 kohtaa, jos
 - a) vaaditun rakennustuotteen voi toimittaa vain tietty talouden toimija, eikä järkevää vaihtoehtoa tai korvaavaa ole olemassa;
 - b) edellisessä julkisessa hankintamenettelyssä ei ole jätetty sopivia tarjouksia tai osallistumishakemuksia;
 - c) sen soveltaminen tai sisällyttäminen rakennustöihin velvoittaisi hankintaviranomaisen tai hankintayksikön aiheuttamaan suhteettomia kustannuksia tai johtaisi yhteensopimattomuuteen tai teknisiin vaikeuksiin.
- Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat pitää objektiivisiin ja läpinäkyviin tietoihin perustuvia arvioituja yli 10 prosentin sopimuseroeroja suhteettomina.
- Kun hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt käyttävät tämän kohdan mukaista poikkeusta, hankintamenettelyä ei voida pitää ympäristön kannalta kestäväenä niiden rakennustuotteiden osalta, joihin poikkeuksia on sovellettu.

Seuraamukset

- Artikla 90
- Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän asetuksen noudattamatta jättämiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että nämä säännöt pannaan täytäntöön.
- Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Voimaantulo

- Vanha CPR kumotaan vuoteen 2039 mennessä, jotta jää riittävästi aikaa varmistaa sujuva siirtyminen ja yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien asianmukainen siirtyminen vanhasta oikeudellisesta kehyksestä uuteen.
- Standardien kehittämiseen liittyviä artikloja sovelletaan välittömästi voimaantulopäivänä.
- Kaikkia muita artikloja, 90 artiklaa lukuun ottamatta, aletaan soveltaa 12 kuukauden kuluttua voimaantulosta.
- Seuraamuksia koskevaa 90 artiklaa sovelletaan 24 kuukauden kuluttua voimaantulosta, jotta jäsenvaltioille jää riittävästi aikaa mukauttaa lainsäädäntöään.

7.2.2024

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment